

M. KRALJEVIĆ, *Parc du Luxembourg*, Zagreb, Moderna galerija

utjecajima, snagom iznimne darovitosti davao im je vlastiti pečat a u mnogim je djelima isticao značajke našega podneblja. Stoga je seosko ozračje hrv. sjevera prisutno u nizu slika. Na brojnim je, pak, slikama, crtežima i grafikama nazočna kozmopolitska i kadšto morbidna atmosfera zapadnoga velegrada. Očit je veliki tematski i izražajni raspon, koji je,

M. KRALJEVIĆ, *U krčmi*, bakropis

unatoč brojnim raznolikostima, obilježen istom stvaralačkom osobnosti. Njegov *Autoportret s psom* (1910) sadržava dijelom pouke Maneta i utjecaje impresionizma općenito, ali se oslanja i na neposredne domaće predšasnike (poneki Bukovčevi portreti), no prvenstveno ta slika djeluje svojom plastičnošću i psihološkom protegom koje su isključivo plod Kraljevićeva pregnuća. Slične osobine imaju i Kraljevićeva djela koja nastaju u dvije iduće godine. U nekima od njih očituje se pleneristički impresionizam (*Tetka Lujka u vrtu*, 1911; *Parc du Luxembourg*, 1911. i 1912; *Čovjek u vrtu*, 1912), a u nekima pak prevladavaju secesijske krivulje i arabeske (*Muški akt*, 1911; *Eva*, 1911) koje ga vode put ekspresionizma, do plošnosti, preuveličanih i izobličениh oblika i lica-maski (*Ženski akt*, 1911; *Autoportret*, 1912; *Muški i ženski akt – Zrelo voće*, 1912; *U gostionici – Vive la joie*, 1912; *Žene u prirodi*, 1912; *Golgota*, 1912). U tim se djelima očituje izraziti smisao za grotesku, što će doći do izražaja u nizu crteža, bakropisa i malih plastika (terakota) iz 1912. Među mnogim crtežima sa secesijskim elementima i ekspresionističkim obilježjima (1912) ističu se oni potaknuti ruskim baletom S. Djagiljeva koji je Kraljevića nadahnuo prije nego mnoge predstavnike tadašnje eur. avangarde. Istodobno s tim ekspresionističkim htijenjima javljaju se već ranije ponegdje primjetni pokušaji razradbe konstrukcije slike, koji ga približuju sezanizmu (*Voće*, 1912; *Portret strica Lace*, 1912). Taj je opus stekao nakon Kraljevićeve smrti brojne sljedbenike, te je za jedne K. bio ishodište konstruktivizma i kubizma, a za druge polazište za ekspresionistička istraživanja.

K. je izlagao na skupnim izložbama Hrvatskog društva umjetnosti (Zagreb, 1911, 1912), društva »Lada« (Zagreb, 1912), te na IV.